

VWS OMGEVINGSANALYSE COVID-19

Analyseperiode: 10:30 uur d.d. 24 juni – 11.00 uur d.d. 25 juni

5.1.2e & 5.1.2e Directie Communicatie Vragen? Mail naar 5.1.5 @minvws.nl

Wie is getroffen? (1 ^e ring)	Wie is betrokken? (2 ^e ring)	Wie voelt zich betrokken? (3 ^e ring)
<ul style="list-style-type: none"> Nederlanders overleden aan Covid-19 Nederlanders ziek door Covid-19 	<ul style="list-style-type: none"> Familie en vrienden van getroffen Mensen die het niet lukt om de CoronaCheck-app te downloaden/bijwerken LHV 	<ul style="list-style-type: none"> Algemeen publiek Politici

Samenvatting en karakterisering van de berichtgeving

- Media berichten gisteren vrij snel na de feitelijke berichtgeving over de lancering van de CoronaCheckapp over de drukte waardoor het mensen niet lukt om de CoronaCheck-app te updaten met hun vaccinatiegegevens. Richting het einde van de middag sijpelen er steeds meer berichten binnen op social media van mensen die het is gelukt een 'groen scherm' te krijgen in de app. Nieuwsuur besteedt aandacht aan de problemen van de mensen die gevaccineerd zijn bij de huisarts. In de uitzending komt huisarts Bart Bruijn (Streefkerk) aan het woord die er 'helemaal klaar mee is'. Hij stelt dat hij alle gegevens heeft doorgegeven en dat hij van sommige gevaccineerden terugkrijgt dat het wel goed gaat en van sommige niet. Bij hem ligt het probleem dus niet, concludeert Bruijn. Het probleem ligt volgens Nieuwsuur bij het RIVM-systeem, want daar zouden de gegevens niet te vinden zijn. De LHV deelt de zorgen van Bruijn en geeft in gesprek met De Telegraaf aan twijfels te hebben rondom de app en ziet de huidige situatie 'met lede ogen aan'. De vereniging is bang dat gevaccineerden zullen aankloppen bij hun huisarts voor hulp, terwijl huisartsen in veel gevallen 'al overuren' maken. Vandaag is het vooral de drukte rondom de app die in de media blijft hangen. In journaals en actualiteitenprogramma's wordt de drukte benadrukt door het beeld te schetsen dat de servers van de app overbelast zijn. Op een enkele plek komt de boodschap door dat dit expres is gedaan, om de systemen achter de app (van het RIVM, de GGD en DigiD) te beschermen, zoals in Trouw vanochtend. Via de social mediakanalen van VWS en minister De Jonge melden mensen nog hun problemen bij het downloaden van hun vaccinatiebewijs waardoor ze geen 'groen scherm' krijgen.
- Nederland kleurt sinds gisteren weer 'oranje' en de noordelijke provincies Friesland en Groningen kleuren zelfs groen. Verschillende reisorganisaties spreken hun blijdschap uit en verwachten dat meer mensen Nederland nu als vakantiebestemming zullen aandoen. OMT-lid Marc Bonten uit bij 1 op 1 op NPO Radio 1 juist zijn zorgen over deze vakantiebestemmingen die, net zoals vorig jaar, varianten van het virus kunnen meenemen waardoor een nieuwe opleving van het virus reëel wordt. Zo kijkt Bonten met 'argusogen' naar de deltavariant in het Verenigd Koninkrijk. Tegelijkertijd zou het Nederlandse vaccinatieschema ons volgens Bonten beter moeten beschermen dan de Britten door de inzet op de vaccins van Pfizer en Moderna.

SISOS (Slachtoffers – Identiteiten – Schade – Oorzaken – Scenario's)

- x

Informatiebehoefte

- Bloedbank Sanquin meldt dat van de Nederlandse bloeddonors nu 69,5% antistoffen tegen het coronavirus in het bloed heeft. Een maand geleden lag dit percentage nog op 54%. "Vaccinatie is de grote drijfveer achter deze stijging", verklaart Sanquin.
- De NOS meldt dat waarschijnlijk het contactonderzoek na positieve coronatests binnenkort wordt afgeschaald. Huisgenoten en contacten van positief geteste personen hoeven niet meer in quarantaine wanneer ze gevaccineerd zijn. Het OMT vindt dit verantwoord en het kabinet neemt het over, aldus de NOS. Het RIVM en de GGD zouden werken aan de uitwerking van de plannen, die waarschijnlijk volgende week ingaan. De GGD gaat nog wel onderzoeken waar iemand besmet is geraakt, maar het is aan de positief geteste persoon zelf om mensen te informeren die mogelijk door hem of haar zijn besmet.
- In het AD waarschuwen verslavingsexperts van Trimbos en Novadic-Kentron dat als jongeren straks weer ongelimiteerd feest mogen vieren op festivals en in nachtclubs, ze te hard van stapel lopen met drugs. Ze roepen organisatoren van feesten op zich voor te bereiden en aandacht te besteden aan overmatig drugsgebruik. Feestvierders en drugsgebruikers kunnen sinds donderdag op de website uitgaanpostcorona.nl terecht, waar ze op een luchtige manier op de gevaren worden gewezen.

Reizen

- Het European Centre for Disease Prevention heeft het noorden van Nederland (Friesland en Groningen) sinds gisteren 'groen' gekleurd en de rest van het land 'oranje'.
- De Telegraaf stelt dat er met de aankomende achtste finales supporters van Wales naar Nederland kunnen afreizen door gebruik te maken van 'sluiproutes'. Er is momenteel een inreisverbod voor het Verenigd Koninkrijk, maar supporters zouden volgens de krant met de auto via Frankrijk en België naar Nederland kunnen afreizen. Gevaccineerde Britten mogen namelijk met een negatief testbewijs Frankrijk binnen.

- OMT-leden Marion Koopmans en Marc Bonten raden Oranjesupporters aan om zich 'ook bij de minst mogelijke klachten' te laten testen. Koopmans en Bonten: "Het staat of valt met discipline: testen vooral bij inreis (als je niet volledig gevaccineerd bent), testen voor de wedstrijd, en vooral ook testen bij de minst mogelijke klachten bij terugkomst." De KNVB laat weten dat het de eigen verantwoordelijkheid van de Oranjefans is om een test te halen. "Wij adviseren supporters om zich óók in Hongarije aan de in Nederland geldende de maatregelen te houden. Ga dus niet helemaal los," aldus woordvoerder Daan Schippers.
- Via de social mediakanalen van VWS en minister De Jonge gaan de meeste berichten over de CoronaCheck app/DCC en dan vooral met betrekking tot het reizen. Veel mensen hebben vragen over welke documenten ze moeten aanleveren voor hun reis naar verschillende landen. Daarnaast vragen mensen zich af hoe je je vaccinatiebewijs in de app kunt zetten en wat je moet doen als je geen smartphone hebt. Ook berichten dat het niet mogelijk is om de QR code te downloaden om aan te geven dat je al één keer besmet bent geweest of Janssen hebt gehad. Een enkel bericht gaat over het laten testen op corona wanneer je op reis wilt gaan. Andere vragen op social media is het verzoek om iets meer flexibiliteit tussen de 1e en 2e prik. Het zou voor veel mensen fijn zijn (vanwege een vakantie) als ze de 2^e prik net iets eerder kunnen krijgen. Ze geven aan dat ze wel verwachten dat dit binnenkort mogelijk is.

Vaccineren

- De WHO denkt dat gevaccineerden mogelijk elke twee jaar een 'boosterprik' moeten krijgen om hun bescherming tegen het virus en zijn varianten op peil te houden. Voor kwetsbare groepen, zoals ouderen, zou dat wel eens elk jaar nodig kunnen zijn en in het ergste scenario zou dat voor de hele bevolking gelden. Ook verwacht de WHO problemen bij de productie en goedkeuring van aangepaste vaccins, waardoor de productie sterk kan achterblijven. Ten slotte is de vrees van de WHO dat de 'vaccinatiekloof' tussen rijke en arme landen nog groter wordt als de noodzaak voor boostershots arme landen verder achteraan de rij duwt.
- EU-voorzitter Ursula von der Leyen zegt dat ongeveer 60% van de volwassenen in de Europese Unie minstens één keer ingeënt is tegen het coronavirus. Het doel is dat voor de herfst 70% is ingeënt.
- Het Amerikaanse Centrum voor Ziektebeheersing en Preventie (CDC) heeft geconcludeerd dat de vaccins van Pfizer/BioNTech en Moderna in zeldzame gevallen een ontsteking van de hartspier en ontsteking van het hartzakje kunnen veroorzaken bij jongeren.
- De [Telegraaf](#) beantwoordt vijf vragen over (indirecte) 'vaccinatiedwang' op het werk: Een werkgever die je verplicht het coronavaccin te nemen, mag dat?; 2 Mag de baas vragen of je gevaccineerd bent?; Oké, verplichten niet. Maar enigszins onder druk zetten om wel die prik te halen, mag dat wel?; Als werknemer kun je wel indirect onder druk gezet worden?; Als je (nog) niet gevaccineerd bent, kun je weigeren om naar kantoor te komen?

Waarneembaar gedrag (schadebeperking)

- -

Betekenisgeving

- De Volkskrant besteedt aandacht aan de versoepelingen die zaterdag ingaan en dan specifiek de mondkapjesplicht: "De beste maatregel tegen corona volgens de een, een benauwde muilkorf volgens de ander." De krant vraagt zich af wat acht maanden lang dragen ervan opgeleverd? 1. Als epidemieremmer, 2. Als virusstopper 3. Als signaalvlag
- OMT-lid Marc Bonten stelt in 1 op 1 bij NPO Radio 1 dat het 'spannender dan gedacht wordt' in het najaar. Zo volgt Bonten met 'argusogen' de ontwikkelingen van de deltavariant in het Verenigd Koninkrijk en stelt dat deze besmettelijkere variant in Nederland ook terrein gaat winnen. Vakantiegangers kunnen, net zoals vorig jaar, varianten van het virus meenemen waardoor een nieuwe opleving van het virus reëel wordt. Tegelijkertijd zou het Nederlandse vaccinatieschema ons beter moeten beschermen dan de Britten door de inzet op de vaccins van Pfizer en Moderna. Deze garantie kan Bonten echter niet geven voor het Janssen-vaccin. Ook maakt Bonten zich geen zorgen over de aanstaande versoepelingen: "Op dit moment is die ruimte er om te versoepelen. De R-waarde ligt nu op de 0,75 en dan is het niet nodig om de maatregelen aan te scherpen."
- Christina Pagel (University College London) stelt dat de rest van Europa niks heeft geleerd van de fouten die er in het Verenigd Koninkrijk zijn gemaakt en stelt dat de deltavariant van het virus zich snel zal verspreiden: "In Nederland lopen jullie een paar weken op ons achter. Jullie vaccinatiegraad is lager en de economie is net zo open. Het virus zal zich volop verspreiden onder jongeren."

Lancering update CoronaCheck-app

- Media berichten gisteren vrij snel na de feitelijke berichtgeving over de lancering van de CoronaCheckapp over de drukte waardoor het mensen niet lukt om de CoronaCheck-app te updaten met hun vaccinatiegegevens. Richting het einde van de middag sijpelen er steeds meer berichten binnen van mensen die het is gelukt een 'groen scherm' te krijgen in de app. Vandaag is het vooral de drukte rondom de app die in de media blijft hangen. In journaals en actualiteitenprogramma's wordt de drukte benadrukt door het beeld te schetsen dat de servers van de app overbelast zijn. Op een enkele plek komt de boodschap door dat dit expres is gedaan, om de systemen achter de app (van het RIVM, de GGD en DigiD) te beschermen, zoals in Trouw vanochtend. Nieuwsuur besteedt aandacht aan de problemen van de mensen die gevaccineerd zijn bij de huisarts en maakt er een 'welles/nietes-verhaal' van. "Volgens de minister ligt dat aan de huisartsen, maar volgens de huisartsen kan dat niet", zo wordt gesteld. In de uitzending komt huisarts Bart Bruijn (Streefkerk) aan het woord die er 'helemaal klaar mee is'. Hij stelt dat hij alle gegevens heeft doorgegeven

en dat hij van sommige gevaccineerden terugkrijgt dat het wel goed gaat en van sommige niet. Bij hem ligt het probleem dus niet, concludeert Bruijn. Het probleem ligt volgens Nieuwsuur bij het RIVM-systeem, want daar zouden de gegevens niet te vinden zijn.

- In de Telegraaf en op social media kwam gisteren al snel het probleem naar voren waarmee sommige mensen zitten die volledig beschermd zijn met maar één vaccinatie. Mensen die een coronabesmetting hebben doorgemaakt en mensen die met het Janssen-vaccin zijn ingeënt, krijgen in de app veelal nog geen 'groen scherm' te zien. Voor die eerste groep lijkt het antwoord -dat men per 1 juli hun bewijs te zien krijgt- nog niet overal even goed door te komen. Wat betreft de tweede groep, is het antwoord nog niet duidelijk.
- De Landelijke Huisartsen Vereniging (LHV) geeft in gesprek met De Telegraaf aan twijfels te hebben rondom de app en ziet de huidige situatie 'met lede ogen aan'. De vereniging is bang dat gevaccineerden zullen aankloppen bij hun huisarts voor hulp, terwijl huisartsen in veel gevallen 'al overuren' maken. Daarnaast hebben huisartsen het antwoord op dit moment ook nog niet, geeft een woordvoerder van de LHV aan. Het ministerie van VWS verzekert dat er instructies en hulp volgen, maar de woordvoerder stelt: "Het is zó onduidelijk allemaal."
- Directeur van de Vereniging Nederlandse Poppodia en -Festivals (VNPF) Berend Schans verwacht lange rijen bij de heropening dit weekend vanwege het gebruik van de CoronaCheck-app. Door deze extra handeling duurt het volgens Schans langer voordat bezoekers binnen zijn, waardoor de rijen voor de ingang lang kunnen zijn. In de rij moeten bezoekers echter wel 1,5 meter afstand houden, wat volgens Schans best een uitdaging kan zijn wanneer er beperkte ruimte is voor de ingang.
- Auteur Christiaan Weijts noemt de CoronaCheck-app in zijn column in NRC een 'tijdloos noodmiddel'. Zo is de app volgens Weijts een 'stapje in een richting die we eigenlijk niet op moeten willen'. Zo maakt hij zich zorgen over het koppelen van vrije verplaatsing aan een medische gesteldheid. Alleen een acute noodsituatie legitimeert volgens Weijts dit 'uitzonderlijke' middel. Zo stelt Weijts dat het 'echte gevaar' niet zorgen over privacy zijn, "maar dat hij zo goed werkt bij het terugdringen van besmettingen dat we smetteloosheid gaan zien als norm en doel. Dan is de noodtoestand permanent."

Terugblik debat

- Media blikken kort terug op het coronadebat en beschrijven vrij feitelijk het verloop van de dag. In de kranten besteden het AD, de Telegraaf en het FD aandacht aan de terugblik. Zo haalt het AD op de voorpagina als terugblik van het debat het feit aan dat het kabinet voortaan gaat over lockdown in regio. De krant stelt dat de 'aanzelende burgemeesters buitenspel zijn gezet'. Daarnaast beschrijft de krant dat zowel experts, ministers en Kamerleden vrij optimistisch zijn. Ook het FD blikt terug op het debat en kopt: "De Jonge sust zorgen over Deltavariant". De Telegraaf benadrukt dat het kabinet voorsorteert op het vaccineren van gezonde 12 t/m 17-jarigen. Zo schetste het OMT afgelopen week al het nut van uitbreiding van het vaccinatieprogramma en heeft het kabinet er in de aankoop van vaccins al rekening mee gehouden. De 'vaccinportefeuille' voor 2022 en 2023 is namelijk groot genoeg om alle Nederlanders boven de 12 jaar te vaccineren. In de liveblogs van RTL, NOS en NU worden fragmenten van het debat uitgelicht, bijvoorbeeld dat de Kamer aan de minister heeft gevraagd om op Schiphol weer een teststraat in te richten of ze halen de woorden van minister De Jonge aan in het debat waarin hij zei dat de 1,5 meter maatregel zeker tot half augustus nog niet wordt losgelaten.